

UŞAK İLİ TURİZM POTANSİYELİNİN BELİRLENMESİ VE TURİZM SENARYOLARININ OLUŞTURULMASI

DETERMINING THE TOURISM POTENTIAL OF UŞAK PROVINCE AND BUILDING TOURISM SCENARIOS

Fatma KOÇ

Uşak Üniversitesi, Lisansüstü Enstitüsü, İşletme Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Öğrencisi, Uşak/TÜRKİYE
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-0896-0829>

Dr. Öğr. Üyesi Ozan ÇATIR

Uşak Üniversitesi, Ulubey Meslek Yüksekokulu, Seyahat-Turizm ve Eğlence Hizmetleri Bölümü, Uşak/TÜRKİYE
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-3168-7338>

Cite As Koç, F. & Çatır, O. (2021). "Uşak İli Turizm Potansiyelinin Belirlenmesi Ve Turizm Senaryolarının Oluşturulması", International Academic Social Resources Journal, (e-ISSN: 2636-7637), Vol:6, Issue:21; pp:145-162

ÖZET

Geleneksel olarak kent turizmi sadece kent merkezlerinde bulunan tarihi, sanatsal ve doğal alanlar ziyaret edilerek, hediyelik eşya almak ve fotoğraf çekirmek şeklinde algılanırken, son yıllarda bu kavram "kent kimliğini tanıma, anlama ve kentin değerlerini yaşama" şeklinde değişim göstermektedir. Bu bağlamda araştırmacılar özellikle kent turizmi ve kentlerin turistik gücünü etkileyen "turizm potansiyelinin belirlenmesi ve turizm senaryolarının oluşturulması" konularına yönelmişlerdir. Bu araştırma "Uşak İlinin Turizm Potansiyelinin Belirlenmesi ve Turizm Senaryolarının Oluşturulması" amacı ile gerçekleştirilmiştir. Araştırma "nitel" bir çalışma olarak tasarlanmış olup, araştırmada "görüşme yöntemi" tercih edilmiştir. Görüşmede kullanılan sorular konu ile ilgili literatür taraması sonucunda ortaya çıkartılmıştır. Araştırmaya yönelik sorular açık uçlu olarak hazırlanarak, 23 kurumun yönetici ve çalışanları ile görüşülmüştür. Görüşmeler analiz edilerek, beş tema altında toplanmıştır. Bu temalarda kendi içlerinde kodlara ayrılarak frekans sıklığına göre tablo haline dönüştürülmüş ve yorumlanmıştır.

Araştırmada Uşak iline yönelik "tarih, kültür, doğa, termal ve gastronomi" değerlerinin öne çıktığı görülmüştür. Bu bağlamda 1, 2 ve 3 günlük tur rotaları oluşturulmuştur. Özellikle "Clandras köprüsü, Ulubey Kanyonu ve Taşyaran vadisi" ile doğa turizmi öne çıkmaktadır. Uşak iline yönelik tanıtım faaliyetleri; daha çok sanal olarak ve sosyal medya aracılığı ile gerçekleştirilmeye çalışıldığı görülmektedir. Ancak bu çalışmalar bireysel ve profesyonellikten uzak ve yetersiz görülmüştür. Kente gelen turistlerde memnuniyet sağlamaya yönelik daha çok kişisel ilgi ve bilgilendirme ortaya çıkmıştır. Uşak ili turizm potansiyeli olarak "Gastronomi" turizmi kapsamında hizmet veren profesyonel bir işletmenin olmadığı görülmüştür. Bu bağlamda gastronomi değeri taşıyan bütün yemekleri kapsayan bir restoran bulunamamıştır.

Anahtar Kelimeler: Turizm, Senaryo, Turizm Potansiyeli, Uşak

ABSTRACT

While traditionally city tourism is regarded just visiting historical, artistic and natural places which located at the centre of the city, taking photos and buying some souvenirs, recently this concept has changed "recognising and understanding the identity of the city and live the values of the city". In this regard researchers give more importance to the concepts "determining the tourism potential and composing the tourism scenarios" which affect the touristic potential of the city and city tourism. This research was carried out the aim of determining the tourism potential of Uşak and composing tourism scenarios. Research was designed as a "qualitative research" and "interview method" was preferred. The questions which were asked in the interview were showed up at the end of the literature search. The questions which were asked were prepared open ended questions and asked 23 institution managers and workers. Interviews were analysed and gathered under five themes. These themes were repeated in its own rights according to frequency of the frequencies and were commended.

In the research which was oriented in "Uşak history, culture, nature, thermal and gastronomy" values has been become prominent. In this regard 1-2 and 3 day(s) long tour routes were formed. Nature tourism was shined out especially in "Clandras bridge, Ulubey Canyons and Taşyaran Valley". Advertising activities towards Uşak have been tried to carry through mostly virtually and through the instrument of social media. However these researchs are individualistic and far from being professional and have been seen in sufficient. It has showed up that the tourists who come to the city satisfied by interesting and informing them individual. It has seen that as a tourism potential of Uşak city there isn't any professional business within the context of "gastronomy". In this regard a restaurant can not be found which serves all food contain gastronomy values.

Key words: Tourism, Scenario, Tourism Potential, Uşak

1. GİRİŞ

Son yıllarda iktisadi büyüme ve gelişmeler kişilerin gelir düzeylerinde önemli artışlar sağlayarak, kişilerin tüketim kalıp ve harcamalarını değiştirmiştir. Bu bağlamda gelir artışı insanların hem yaşam standartları farklılaştırmış, hem de daha önce tüketim sepetinde olmayan mal ve hizmetlere olan talebi artırmıştır. Bu çerçevede turizmde gelir artışına bağlı olarak ortaya çıkan önemli bir harcama kalemi olarak karşımıza çıkmaktadır. Zira bir harcama kalemi olarak turizmin; yarattığı istihdam, üretim ve gelir artışı ile ekonomik bir faaliyet olarak karşımıza çıkmaktadır (Kadem, 1998: 1).

Günümüzde ekonomik, sosyal ve kültürel anlamda yaşanan bu değişim, insanları sadece “deniz-kum-güneş” bağlamındaki tatiller yerine, alternatif olabilecek turizm türlerine yöneltmektedir. Bu çerçevede kentlere sosyal, kültürel ve doğal amaçlarla yapılan kısa süreli ziyaretler daha çok tercih edilir hale gelmiştir. Bu anlayış içerisinde kentler; insanlar tarafından toplumun sosyo-kültürel yapısını yansıtan mimari yapıları ve sokakları gezmek, aynı şekilde müzeleri ziyaret ederek, yerel halkın yaşam içerisindeki gelenek ve göreneklerini görmek gibi pek çok amaçlarla ziyaret edilebilmektedir. Bu ziyaretlerde insanların kentte kaldıkları süre içerisinde konaklama, yeme-içme, alışveriş gibi aktivitelere yönelik yapılan harcamalar kent ekonomilerine önemli ölçüde katkı sağlamaktadır (İçelloğlu, 2014: 37). Bu konsept bölgesel gelişim, çevre ve istihdam yaratmada küçük ya da büyük her kent ekonomisinde önemli katma değerler oluşturabilmektedir (European Commission, 2000: 34).

Bu bağlamda geleneksel kent turizmi sadece kent merkezlerinde bulunan tarihi, sanatsal ve doğal alanlar ziyaret edilerek, hediyelik eşya almak ve fotoğraf çekirmek şeklinde algılanırken, son yıllarda bu kavram “kent kimliğini tanıma, anlama ve kentin değerlerini yaşama” şeklinde değişim göstermektedir (İçelloğlu, 2014: 42).

Bu bağlamda son yıllarda ülke genelinde merkezi ve yerel otorite ve aktörler tarafından turizm sektörüne yönelik projeler üretilmekte ve desteklenmektedir. Bu projelerden biride ülke genelinde “kentlerin turizm potansiyellerinin belirlenmesi ve turizm senaryolarının oluşturulması” olarak karşımıza çıkmaktadır. Çünkü turizmin gelişmeye başladığı bölgelerde hem mekânsal, hem de sosyo-ekonomik olarak önemli sonuçlar ortaya çıkmakta ve bundan en fazla etkilenen kesim de yerel halk olmaktadır (Gümüş ve Özüpekçe, 2009: 400). Bu nedenle araştırmalarda özellikle kent turizmi ve kentlerin turistik gücünü etkileyen “turizm potansiyelinin belirlenmesi ve turizm senaryolarının oluşturulması” kavramları daha çok öne çıkmaktadır (İpar, 2011: 43).

Bu çalışmada turizm faaliyetlerinin giderek yaygınlaştığı günümüzde, dünyanın ikinci büyük kanyonuna ev sahipliği yapmasına rağmen henüz keşfedilmemiş olan Uşak ilinin başta Ulubey kanyonları olmak üzere pek çok turistik alanlarının tanıtılarak Uşak ilinin turistik bir değer haline getirilmesi amaçlanmıştır. Bu bağlamda uşak ilinin turizm potansiyelini belirlemeye yönelik olarak kentin turizm bileşenleri tespit edilmeye çalışılmıştır. Ayrıca uşak kent turizm için oluşturulacak turizm senaryosu için hangi faaliyetlerin geliştirilebileceği ve kentin karakteristik özellikleri ortaya konulmaya çalışılmıştır.

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Turizme İlişkin Temel Kavramlar

Turizm; “eğlenme ve tatil yapma amacıyla, seyahate çıkmak” ve “sürekli kalış şekline dönüşmemek ve gelir sağlayıcı bir meslekle uğraşmamak kaydıyla yabancıların, geçici bir süre için herhangi bir ülkede kalışları ile ortaya çıkan olay ve ilişkiler bütünü” olarak tanımlanmaktadır (Doğanay ve Zaman, 2019: 2-3). Kavrama yönelik ilk çalışmalarda turizm yalnızca “iktisadi” bir olay olarak görülürken, sonraki araştırmalarda kavramın “yarattığı etkiler” ele alınarak, turizm bir “ilişkiler ve olaylar bütünü” olarak kabul edilmiştir (Alvarez ve Osmanlı, 2012: 3). Bu tanımlarda turist kavramı da “turistik hizmetlerden yararlanan kişi” olarak nitelendirilmektedir (Usta, 1993: 25). Bu bağlamda turizm “ilişkiler ve olaylar bütünü” olarak sadece ekonomik olarak değil, aynı zamanda sosyal ve kültürel olarak da toplumsal ve sosyal yapıyı etkiler hale gelmiştir (Civelek, 2010:332). Genel olarak turizmin çeşitleri konusunda farklı sınıflandırmalar görülmektedir (Kozak vd. 2000: 13). Turizm türleri; “tatil ve dinlenme turizmi, tarih, kültür ve inanç turizm, doğa turizmi, kongre, fuar ve etkinlik turizmi ve sağlık ve spor turizmi” şekilde sınıflandırılmaktadır:

2.2. Uşak İli Turizm Potansiyeli

Uşak Ege Bölgesi İç Batı Anadolu’da Ege Bölgesi ile İç Anadolu Bölgesinin ayrıldığı alanda İç Batı Anadolu’nun kenarında bulunan coğrafi bir alan olarak (Koçan, 2011: 132), tarihin ilk dönemlerinden

itibaren bir yerleşim bölgesi olarak kullanılmıştır. Bu nedenle kent pek çok kültürel zenginliği ve tarihi mirası içerisinde barındırmaktadır (Sayan, 1997: 9-12).

Uşak ili gelenek ve görenekleri, yöresel kıyafetleri ve yemekleri, türküleri ve halk oyunları ile renkli bir Anadolu kenti özelliği taşımakta olup tarihi, kültürel, doğal zenginlikleri ve dokusu ile turizm potansiyeline sahip bir kenttir (Çatır ve Karaçor, 2017:721). Bu bağlamda kent sahip olduğu tarihi, kültürel ve doğal turizm potansiyeli ile gelişmeye uygun bir Anadolu kenti olarak alternatif turizm etkinlikleri için gerekli doğal ve kültürel kaynaklar sahiptir (Akok, 1956: 16 & Keyvanoğlu, 2012: 23-30). Uşak bölgede turizm kaynağı olarak; Frikya ve Lidya dönemine ait Sülmenli (Blaundos) harabeleri, Karun hazineleri, Beylikler dönemine ait tarihi cami ve hanlar, Clandıras köprüsü, Ulubey Kanyonu, tarihi dokusu ve termal turizm tesisleri ile bölgede göz doldurmakta olup, kent tarihi ve kültürel mirası ile turistlerin ilgisini çekmektedir (Uğur, 2019: 17-21)

3. YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Amacı

Bu çalışma; “Uşak ili turizm potansiyelinin belirlenmesi ve turizm senaryolarının oluşturulması” amacı ile gerçekleştirilmiştir. Çalışma kapsamında; *“kente yönelik alternatif turizm senaryoları oluşturularak, kentlere gelen turist sayısını arttırmaya yönelik olanaklar araştırılmış”, “kente özgü bileşenlerin kent genelinde alternatif turizm çeşitleri oluşturacak şekilde yeniden tasarlanmış”, “turistlere yönelik etkinlikler artırılarak turistlerin kentte daha uzun süreli kalmalarını sağlayacak senaryolar oluşturulmuş” ve “kente gelen turistlere yönelik alternatif turizm rotaları”* oluşturulmuştur.

3.2. Araştırmanın Yöntemi

Araştırma “nitel” bir çalışma olarak tasarlanmış ve “görüşme yöntemi” tercih edilmiştir. Görüşmede yarı yapılandırılmış sorular ile katılımcıların kendilerini özgür bir şekilde ifade etme imkânı sağlanarak, konu ile ilgili katılımcılardan daha detaylı bilgi alınarak veri toplanmaya çalışılmıştır. Araştırma kapsamında 23 kurumun yönetici/çalışanı ile görüşülmüştür. Görüşme formu amaca uygunluk, soruların anlaşılabilirliği ve uygulanabilirliğinin tespiti için hem uzman görüşlerine, hem de literatüre başvurulmuştur. Uzman görüşleri neticesinde görüşme formunda gerekli düzenlemeler yapılmış ve uygulamaya hazır hale getirilmiştir. Görüşmelere başlamadan önce üç kişi ile ön çalışma gerçekleştirilmiş ve katılımcıların konuyu ve soruları doğru anlayıp anlamadığı ölçülmeye çalışılmıştır. Katılımcıların herhangi bir sorun yaşamadığı görülmüş ve görüşmelere başlamak üzere hazır olduğuna karar verilmiştir. Katılımcılar, yapılan görüşmelere gönüllü olarak katılmışlardır. Araştırma amaç ve yönteminin ifade edildiği görüşme formu görüşmeler öncesi katılımcılara gösterilmiş ve kimliklerinin gizli kalacağı konusunda kendilerine bilgi verilmiştir. Katılımcılar ile yapılan görüşmeler belirlenen amaç doğrultusunda yaklaşık 10 ile 30 dakika kadar sürmüştür. Görüşmeler katılımcıların izni ile ses kaydına alınmış ve metne dönüştürülmüştür. Görüşmelerde katılımcılar; “K1, K2, K3, K4, K5, K6, K7, K8, K9, K10, K11, K12, K13, K14, K15, K16, 17, K18, K19, K20, K21, K22 ve K23” şeklinde kodlanmıştır.

Görüşmede kullanılan sorular; 1. Uşak ili potansiyel olarak hangi turizm türlerine sahiptir?, 2. Uşak ili turizmüne yönelik tanıtım faaliyetleriniz nelerdir?, 3. Uşak ilini ziyaret eden turistlerde memnuniyet sağlamaya yönelik neler yapılmalıdır?, 4. Uşak ili turizm potansiyeli olarak “Gastronomi” turizmi kapsamında neler yapılabilir? ve 5. Uşak’ta bir turist nereleri ziyaret etmeli ve hangi turistik mekânlara yönlendirilmelidir? şeklindedir.

Görüşmede sonucu elde edilen verilerin değerlendirilmesi içerik analizi tekniği ile çözümlenmiştir. Burada veriler dört aşamada analiz edilmiştir; ilk olarak veriler kodlanmış, ikinci olarak kodlanan verilerin temaları belirlenmiş, üçüncü olarak kod ve temalar düzenlenmiş ve dördüncü aşamada ise bulgular tanımlanarak (Yıldırım ve Şimşek, 2011: 77) katılımcıların verdiği cevaplar frekans sıklığına göre tablolara yansıtılmış ve yorumlanmaya çalışılmıştır.

3. BULGULAR VE YORUMLAR

Araştırma kapsamında elde edilen veriler 5 tema altında analiz edilerek değerlendirilmiştir.

3.1. Katılımcılara Yönelik Demografik Bulgular ve Yorumlar

Katılımcılara görüşmede ilk olarak; “cinsiyet, yaş, eğitim ve meslek” demografik sorular yöneltilmiştir. Görüşmecilerin bu sorulara yönelik verdikleri yanıtlar sonucu ortaya çıkan veriler (Tablo 1)’de gösterilmiştir.

Tablo 1: Katılımcıların Demografik Değişkenlerle İlgili Frekans ve Dağılımı

Cinsiyet	Frekans	Yüzde
Kadın	5	22
Erkek	18	78
Yaş	Frekans	Yüzde
20-30	4	17
31-40	10	44
41-50	7	30
51 ve üstü	2	9
Eğitim	Frekans	Yüzde
Lise	5	22
Lisans	11	48
Yüksek Lisans	4	17
Doktora	3	13
Meslek	Frekans	Yüzde
Kamu Çalışanı	11	48
Özel Sektör	12	52

Katılımcıların %22'si kadın ve %78'i erkeklerden oluşmaktadır. Bu sonuçlara göre, araştırma örneklemini cinsiyet bağlamında eşit bir dağılım göstermemektedir. Katılımcıların yaş demografik değişkeni; %17'si 20-30 yaş, %44'ü 31-40 yaş, %30'u 41-50 yaş ve %9'u 51 ve üstü yaş olarak ortaya çıkmıştır. Katılımcıların 31 ile 50 yaş arasında %74'lik bir orana sahip olduğu görülmektedir. Katılımcılara yönelik eğitim değişkeninde %22'si lise, %48'i lisans, %17'si yüksek lisans ve %13'ü doktora şeklinde ortaya çıkmıştır. Bu sonuçlar görüşme yapılan katılımcıların büyük çoğunluğunun %78'lik bir oranla üniversite ve üstü eğitim seviyesine sahip olduklarını göstermektedir. Katılımcıların mesleki olarak dağılımı; % 48'i kamu çalışanı ve %52'side özel sektör şeklinde ortaya çıkmıştır. Mesleki olarak katılımcıların dağılımı eşit dağılım göstermektedir.

3.2. Uşak İli Potansiyel Turizm Türlerine Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Katılımcılara araştırmaya yönelik ilk soru "Uşak ili potansiyel olarak hangi turizm türlerine sahiptir?" şeklinde bir soru ile başlanmıştır. Bu soru kapsamında elde edilen verilere ait sonuçlar (Tablo 2)'de gösterilmektedir.

Tablo 2: Uşak İli Potansiyel Turizm Türlerine Yönelik Kodların Dağılımı

Potansiyel Turizm Türleri	Katılımcılar
Tarih ve kültür turizmi	K1, K2, K3, K4, K5, K6, K7, K8, K9, K10, K11, K12, K13, K14, K15, K16, K17, K18, K19, K20, K21, K22, K23
Doğa turizmi	K1, K2, K3, K4, K5, K6, K8, K9, K10, K11, K12, K13, K14, K15, K16, K17, K18, K19, K20, K21, K22, K23
Sağlık ve termal turizm	K2, K3, K4, K5, K6, K7, K8, K9, K10, K11, K12, K13, K14, K15, K16, K17, K18, K19, K20, K21, K22, K23
Gastronomi turizmi	K1, K2, K3, K4, K5, K6, K7, K8, K9, K10, K11, K12, K13, K14, K15, K16, K17, K18, K19, K20, K21, K22,

Tablo 2'de görüldüğü üzere bu soruda katılımcılarla yapılan görüşmelerde dört kod ortaya çıkmıştır. Bu soruya katılımcılar; "Tarih ve Kültür Turizmi, Doğa Turizmi, Sağlık ve Termal Turizmi ve Gastronomi Turizmi" şeklinde benzer yanıtlar vermişlerdir. Bu kodlara göre Uşak ilinde "Tarih, Kültür, Doğa, Sağlık ve Termal Turizmi ile Gastronomi Turizmi" eşit olarak dağılım göstermektedir.

3.3. Uşak İli Turizmi Tanıtım Faaliyetlerine Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Katılımcılara araştırmaya yönelik üçüncü soru; "Uşak ili turizmine yönelik tanıtım faaliyetleriniz nelerdir?" şeklinde bir soru ile başlanmıştır. Bu soru kapsamında elde edilen verilere ait sonuçlar (Tablo 3)'de gösterilmektedir.

Tablo 3: Uşak İli Turizm Tanıtım Faaliyetlerine Yönelik Kodların Dağılımı

Turizm Tanıtım Faaliyetleri	Katılımcılar
Kentle ilgili Web sayfası oluşturmak	K1, K5, K8, K9, K10, K11, K12, K13, K15, K17, K23
Kentle ilgili sosyal medya hesapları oluşturmak	K2, K3, K4, K5, K10, K11, K12, K14, K16, K18, K19, K20, K21, K22, K23
Akademik yayın, katalog ve broşür oluşturmak	K6, K7, K10, K11, K16
Kentle ilgili ulusal kanallarda program yapmak	K18
Dernek kurmak	K3, K23
Turist bilgilendirme ofisi	K4, K12,
İlin tanıtımına yönelik projeler hazırlamak	K6,

Tablo 3’de görüldüğü üzere bu soru ile ilgili olarak katılımcılarla yapılan görüşmede yedi kod ortaya çıkmıştır. Bu kodlardan; “*Kentle ilgili Web sayfası oluşturmak, kentle ilgili sosyal medya hesapları oluşturmak ve akademik yayın, katalog ve broşür oluşturmak*” kodları ağırlıklı olarak yer almaktadır. Görüşmecilerin verdikleri yanıtlarla ilgili en az kodlar “kentle ilgili ulusal kanallarda program yapmak ve ilin tanıtımına yönelik projeler hazırlamak” şeklinde ortaya çıkmıştır. Diğer taraftan katılımcıların büyük çoğunluğu kentin tanıtımı ile ilgili “Web sayfası ve sosyal medya” hesapları oluşturulması konusunda birleşmektedir.

3.4. Uşak İli Turistlerinde Memnuniyet Sağlamaya Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Katılımcılara araştırmaya yönelik dördüncü soru; Uşak ilini ziyaret eden turistlerde memnuniyet sağlamaya yönelik neler yapılmalıdır? şeklinde bir soru ile başlanmıştır. Bu soru kapsamında elde edilen verilerle ait sonuçlar (Tablo 4)’de gösterilmektedir.

Tablo 4: Uşak İli Turist Memnuniyetine Yönelik Çalışmalar

Turist Memnuniyeti Çalışmaları	Katılımcılar
Turistik mekanların restorasyonunu sağlamak	K2,
Kentin turizm alt yapısını güçlendirmek	K2, K11,
Turizm tesislerinin kalitesini artırmak	K8, K12,
Turistlere ilgi ve güler yüz göstermek	K1, K3, K5, K7, K9, K10, K14, K15, K16, K17, K18, K19, K20, K21, K22, K23
Bilgi ve rehber hizmeti sunmak	K2, K6, K13, K14, K15, K16, K17, K18
Denetimler yapmak ve şikayetler ile ilgilenmek	K4, K8,

Tablo 4’de görüldüğü üzere bu soru ile ilgili olarak katılımcılarla yapılan görüşmede altı kod ortaya çıkmıştır. Bu kodlardan; “*turistlere ilgi ve güler yüz göstermek ile bilgi ve rehber hizmeti sunmak*” kodları ağırlıklı olarak yer almaktadır. Görüşmecilerin verdikleri yanıtlarla ilgili en az kodlar “turistik mekanların restorasyonunu sağlamak” şeklinde ortaya çıkmıştır.

3.5. Uşak İli “Gastronomi” Turizmine Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Katılımcılara araştırmaya yönelik altıncı soru; Uşak ili turizm potansiyeli olarak “Gastronomi” turizmi kapsamında neler yapılabilir? şeklinde sorulmuştur. Bu soru kapsamında elde edilen verilerle ait sonuçlar (Tablo 5)’de gösterilmektedir.

Tablo 5: Uşak İli “Gastronomi” Turizmi Kapsamındaki Faaliyetler

Gastronomi Turizm Faaliyetleri	Katılımcılar
Geleneksel yemek restoranları oluşturmak	K2, K4, K5, K6, K7, K8, K9, K10, K11, K12, K14, K17, K18, K19, K20, K21, K22, K23
Turistlere geleneksel yemekleri tattırmak	K1, K2, K3, K4, K5, K6, K7, K8, K9, K10, K11, K12, K14, K15, K16, K17, K18, K19, K20, K21, K22, K23
Senaryolara geleneksel yemekleri eklemek	K17, K18,
Geleneksel yemekleri tarihi evlerde sunmak	K13,

Tablo 5’de görüldüğü üzere bu soru ile ilgili olarak katılımcılarla yapılan görüşmede dört kod ortaya çıkmıştır. Bu kodlardan; “geleneksel yemek restoranları oluşturmak ve turistlere geleneksel yemekleri tattırmak” kodları ağırlıklı olarak yer almaktadır. Görüşmecilerin verdikleri yanıtlarla ilgili en az kod “geleneksel yemekleri tarihi evlerde sunmak” şeklinde ortaya çıkmıştır.

3.6. Uşak’ta Turistlerin Ziyaret Edebilecekleri Mekânlar Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Katılımcılara araştırmaya yönelik altıncı soru; Uşak’ta bir turist nereleri ziyaret etmeli ve hangi turistik mekânlara yönlendirilmelidir? şeklinde sorulmuştur. Bu soru kapsamında elde edilen verilerle ait sonuçlar (Tablo 6)’da gösterilmektedir.

Tablo 6: Uşak’ta Turistlerin Ziyaret Edecekleri Mekânlar

TURİZM TÜRÜ	TURİSTLERİN ZİYARET MEKANLARI
Kent Turizmi	Ulu Cami, Burma Cami, Çakaloz Cami, Kurşunlu Cami, Kabaklar Cami
	Hacım Sultan Türbesi, Ahmed Semerkandi Türbesi, Hacı Ali Türbesi
	Paşa Hanı (Taşhan), Hacı Gedik Hanı, Uşak Bedesteni, İnay Kervansarayı
	Arkeoloji Müzesi, Atatürk ve Etnografya Müzesi, Uşak Kent Müzesi
	Dokur Konağı, Uşak Tren Garı, Uşak Şeker Fabrikası
Doğa Turizmi	Clandras Köprüsü, Taşyaran Vadisi, Ulubey Kanyonu, Anıt Ağaç
Sağlık ve Termal Turizm	Hamamboğazi, Kayağıl ve Örencik Termal Kaplıcaları
Tarih Turizm	Akmonia, Blaundus, Pepuza ve Sebaste Antik Kenti
Kültürel Miras Turizmi	Cirit, Yaren Geceleri, Halk Oyunları, Eşme Kilim ve Halısı
Gastronomi Turizmi	Tarhana, Keşkek, Döndürme, Ebem Köftesi, Alacatene, Biber Aşı, Celpleme, Demir tatlısı, Tahin Helva (Gelin tatlısı)

Tablo 6’da görüldüğü üzere bu soru ile ilgili olarak katılımcılarla yapılan görüşmede sınıflandırıldığı zaman bütün kodlar ortaya çıkmıştır. Bu kodlar; tarih ve kültür, doğa, sağlık ve termal ile gastronomik” turizm bağlamında ortaya çıkmıştır.

3.7. Uşak İli Turizmine Yönelik Örnek Tur Güzergâh ve Rotaları

Uşak ili turizm rotaları; 1, 2 ve 3 gün süreli rotalar şeklinde ziyaretin amacı, ziyaret süresi ve ziyaret edilecek yer şeklinde belirlenmeye çalışılmıştır. Bu bağlamda il turizm rotaları “Tarih ve Kültür Turizmi, Doğal Turizm, Sağlık ve Termal Turizmi ile Gastronomi Turizmi” şeklinde sınıflandırılmıştır. 1, 2 ve 3 günlük oluşturulan senaryolarda tur güzergah rotaları bütün turizm türlerini kapsayacak şekilde birlikte değerlendirilmiştir. Ancak turizm türleri bağlamında ilde gerçekleştirilebilecek etkinlikler (Tablo 7)’de ayrı olarak verilmiştir.

3.7.1. Günübürlük Tur Rotaları

Bir günlük tur rotası; amacı, süresi ve ziyaret alanlarına göre aşağıdaki şekildedir.

Tablo 7: Uşak İli Turizm Potansiyeline Yönelik Bir (1) Günlük Senaryo

1 GÜNLÜK TUR PROGRAMI			
	SAATLER	GEZİ ALANLARI	ETKİNLİK
1.gün	06:00–06:45	X Oteli	Otelden Giriş ve Çıkış
	07:00	X Restoran	Köy Kahvaltısı: Tarhana, Döndürme, vb.
	08:30-10:00	Arkeoloji Müzesi, Tren Garı	Tarihi ve kültürel değerleri gezme, tanıma ve fotoğraf çekme
	10:15-11:15	Ulu Cami, Burma Cami, Çakaloz Cami, Kırık Minare	Tarihi ve kültürel değerleri gezme, tanıma ve fotoğraf çekme
	11:15-12:30	Atatürk ve Etnoğrafya Müzesi	Tarihi ve kültürel değerleri gezme, tanıma ve fotoğraf çekme
	12:30-12:45	Dinlenme	
	13:00-14:00	X Restoran	Öğle Yemeği: Geleneksel Uşak yemekleri, ve talısı
	14:15-15:15	Ulubey Kanyonu, İnay Kervan Sarayı	Kamp kaya tırmanışı ve doğa yürüyüşü yapma, gün doğumu ve gün batımını izleme, doğal manzara seyretme, fotoğraf Çekme, piknik yapma, yöresel yemek ve ürünleri satın alma ve tatma
	15:15:16:30	Blaundus Antik Kenti	Tarihi ve kültürel değerleri gezme, tanıma ve fotoğraf çekme,
	17:00-18:00	Clandras Köprüsü	Kamp kaya tırmanışı ve doğa yürüyüşü yapma, gün doğumu ve gün batımını izleme, doğal manzara seyretme, fotoğraf Çekme, piknik yapma, yöresel yemek ve ürünleri satın alma ve tatma
	18:30-19:00	Dinlenme	Tarihi ve kültürel değerleri gezme, tanıma ve fotoğraf çekme,
	19:00	X Restoran	Akşam Yemeği: Geleneksel Uşak yemekleri, ve tatlısı
	20:00-23:00	Yaren Gecesi Programı	Kültürel değerleri görme ve eğlenme, Yöresel ürünleri satın alma, Yöresel yemekler tatma, El Sanatlarını tanıma, Fotoğraf çekme
	24:00	X Oteli	Konaklama

Tablo 7’de Uşak İli turizm potansiyeline yönelik bir (1) günlük senaryoya göre; “tur rotası” aşağıdaki şekilde gerçekleştirilebilir. Harita 1’de bir günlük sabah ve öğleden sonraki tur programının yol güzergahı gösterilmektedir.

Uşak iline gelen misafirler (06:00–06:45) karşılanarak konaklayacakları X oteline girişleri yaptırılır. Odalarına yerleşen misafirler hazır olduklarında 07:00’de kahvaltı için tur otobüsü ile X restoranına alınarak, Uşak yöresine ait gastronomik özellikler taşıyan ürünlerle kahvaltı yaptırılır. Misafirlere kahvaltıda “Tarhana ve Ulubey Döndürmesi” gibi yöreye ait yiyeceklerle köy kahvaltısı şeklinde servis edilir.

Geziye Uşak Arkeoloji müzesini ziyaretle başlanır. Bu müze; Kalkolitik dönemden Bizans döneminin sonuna kadar çeşitli devirlere ait taş eserler, pişmiş toprak eserler, cam eserler, altın ve gümüşten yapılmış çeşitli ziynet eşyaları, bronz eserler, bronz, altın sikkeler ve özellikle “Karun Hazinesinin” sergilendiği bir müze olarak ziyaretçilerin ilgisini çekmektedir. Ziyaretçiler müzedeki arkeolojik eserler hakkında hem bilgi alacaklar, hem de fotoğraf çekme imkanı bulabileceklerdir. Müze gezisi tamamlandıktan sonra, müzenin hemen yanında bulunan tarihi “tren garı” gezilecektir. Buradaki ziyaretlerin arkasından tur otobüsleri ile kent merkezine geçilerek, Germiyanogulları döneminden kalan tarihi “Ulu cami, Burma Cami, Çakaloz ve Kırık minare olarak bilinen Kabaklarlı cami” gezilecektir. Bu camiler “tarihi, mimari ve sanat” olarak özellikle cami içinde üç döneme ait çok özel kalem işlemleri ile misafirleri hayran bırakmaktadır. Bu camiler kent merkezinde ve bir birlerine yakın olduğu için grup halinde yürüyerek gezilecektir. Böylece kentin merkezide misafirlere gezdirilmiş olacaktır. Daha sonra tur otobüsleri ile “Atatürk ve Etnoğrafya Müzesi” ziyaret

edilecektir. Bu müzede kurtuluş savaşı zamanında Atatürk'e hem ev sahipliği, yapmış, hem de milli mücadelenin komuta edildiği mekanlardan biri olarak tarihi misyon ve anlamı ile misafirlerin ilgisini çekmektedir.

Kısa bir moladan sonra kent merkezinde öğle yemeği, turistik bir restoranda açık büfe ya da menü şeklinde gerçekleştirilecektir. Öğle yemeğinde Uşak yöresine ait yemek ve tatlılar (Tarhana, Celpleme, Keşkek, Alacatene, Demir tatlısı, Gelin tatlısı) servis edilecektir. Yemek sonrası misafirlerin Türk kahvesi keyfinden sonra öğleden sonraki program için tur otobüslerine hareket edilecektir.

Öğleden sonraki programın ilk ziyaret edilecek turistik mekanı Ulubey kanyonu, daha sonra da Selçuklu döneminden kalma İnay Kervan sarayı ve Blaundus Antik kenti gezilecektir. Ulubey kanyonuna Uşak merkezine 31 km ve 30 dakikalık bir mesafedir. Bu nedenle kanyona ulaşmak için tur servisleri kullanılacaktır. Ulubey kanyonunda antik dönemlere ait su kanalları, kaya mezarları, mağaralar ve Pepouza Antik Kent bulunmaktadır. Son yıllarda yapılan cam teras ile kanyon yerli ve yabancı turistlerin ilgi odağı haline gelmiştir. Kanyonda misafirler fotoğraf çekimi yürüyüş ya da kahve içerken manzarayı seyredebilmektedir. Kanyon gezisi tamamlandıktan sonra, kısa bir zaman içinde İnay Kervan sarayı ziyaret edilerek, Ulubey'e 13 km uzaklıkta Blaundus antik kentine doğru tur otobüsü ile yola çıkılacaktır. Blaundos, Makedon Krallığı döneminde kurulan antik bir şehir olarak, antik kent derin vadilerle çevrili bir yarımadada kurulmuş ve kalıntılar arasında; "kale, tapınak, tiyatro, stadyum ve kaya mezarları" bulunmaktadır. Antik Kentin güneyindeki tiyatro kalıntıları ve kaya mezarları yerli ve yabancı turistlerin ilgisini çekmektedir. Özellikle gün doğumu ve güneş batımında antik kent doğal güzelliklerle birlikte misafirlerin ayrılmakta zorlandıkları bir yer özelliği taşımaktadır. Daha sonra Blaundus antik kentten Clandras köprüsüne hareket edilecektir. Bu mesafa 43 km olup, 48 dakika sürmektedir. Clandras köprüsü Frigyalılar döneminden kalma tarihi bir köprüdür. Tarihi köprü yaklaşık 2500 yıl önce Banaz çayı üzerinde inşa edilmiştir. Clandras köprüsü iki yamacın kayaları üzerine oturtulmuştur. Köprü mimarisi ve doğal güzelliği ile fotoğraf çekimi ve yürüyüş alanları ile misafirlerin gün içerisindeki bütün yorgunluklarını alacak güzellikte ve huzur veren bir mekan olarak ziyaretçiler tarafından beğenilmektedir. Clandras köprüsü günün son ziyaret mekanı olarak geride misafirlerin gün batımını kısmen de olsa seyretmeleri ve bütün yorgunluklarını almış olacaktır. Daha sonra misafirlerin akşam yemeğine hazırlık yapmaları için otele geçilecektir. Otelde hazırlık ve kısa bir dinlenmeden sonra akşam yemeği için turistik bir restorana geçilecektir. Akşam yemeği: açık büfe ya da menü şeklinde Uşak yöresine ait yemekler ve tatlılar (Tarhana, Celpleme, Keşkek, Alacatene, demir tatlısı, gelin tatlısı) servis edilecektir. Yemek sonrası Türk kahvesi ile kendine gelen misafirler için son bir sürpriz olarak yaren gecesi programına katılmaları için otelin konferans salonuna geçilecektir. Uşak'ta yaren geceleri geleneği geçmişte köy odalarında yapılırken, günümüzde konferans salonları ve sahnelere taşınmış ve müzik eşliğinde türkü söyleme ve oyun oynama gibi bir sahne gösterisine dönüşmüştür. Misafirler bu eğlence ile günün tüm yorgunluğunu atarken, gece tamamlanmış olacaktır. Genellikle yaren gece programı sonrasında misafirler serbest bırakılmasına rağmen misafirler gün içerisinde gezip gördükleri yerler ile ilgili bilgiler ve fotoğraflar üzerinde gece geç vakitlere kadar otel lobisinde birbirleri ile paylaşımda bulunmaktadırlar.

Harita 1: Birinci Gün Tur Programı Haritası (Sabah ve Öğleden Sonra)

3.7.2. İki günlük Tur Rotaları

İki günlük tur rotası; amacı, süresi ve ziyaret alanlarına göre aşağıdaki şekildedir.

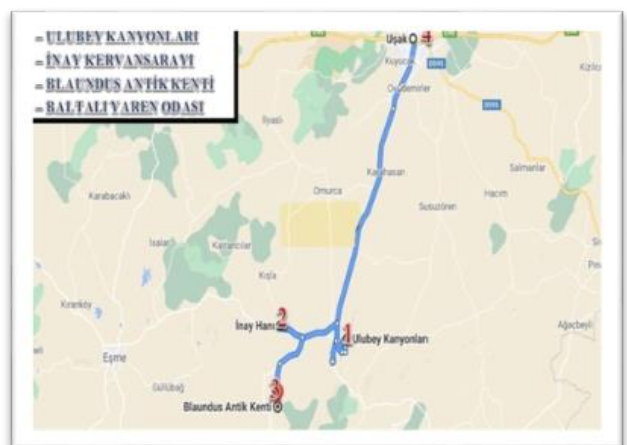
Tablo 8: Uşak İli Turizm Potansiyeline Yönelik İki (2) Günlük Senaryo

2 GÜNLÜK TUR PROGRAMI			
	SAATLER	GEZİ ALANLARI	ETKİNLİK
1. Gün	06:00- 06:00	X Oteli	Otelden Giriş ve Çıkış
	07:00	X Restoran	Kahvaltı
	08:30 - 10:00	Arkeoloji Müzesi, Tren Garı	Tarihi ve kültürel değerleri gezme, tanıma ve fotoğraf çekme
	10:15-11:45	Ulu, Burma ve Çakaloz Cami	Tarihi ve kültürel değerleri gezme, tanıma ve fotoğraf çekme
	11:45-12:30	Dinlenme	
	12:45-14:00	X Restoran	Öğle yemeği
	14:15-15:45	Ulubey Kanyonu, İnay Kervan sarayı	Kamp kaya tırmanışı ve doğa yürüyüşü yapma, gün doğumu ve gün batımını izleme, doğal manzara seyretme, fotoğraf Çekme, piknik yapma, yöresel yemek ve ürünleri satın alma ve tatma
	16:15:17:30	Blaundus Antik Kenti	Tarihi ve kültürel değerleri gezme, tanıma ve fotoğraf çekme
	18:00-19:00	Dinlenme	
	19:00	X Restoran	Akşam Yemeği
	20:00-23:00	Yaren Gecesi Programı	Kültürel değerleri görme ve eğlenme, yöresel ürünleri tatma ve satın alma, el sanatlarını tanıma, fotoğraf çekme
	24:00	X Oteli	Konaklama
2. Gün	06:00- 06:00	X Oteli	Otelden Giriş ve Çıkış
	07:00	X Restoran	Kahvaltı
	08:30 - 10:00	Atatürk ve Etnoğrafya Müzesi	Tarihi ve kültürel değerleri gezme, tanıma ve fotoğraf çekme
	10:15-11:45	Kent Tarihi Müzesi, Dokur evi, Kırık Minare	Tarihi ve kültürel değerleri gezme, tanıma ve fotoğraf çekme
	11:45-12:30	Dinlenme	
	12:45-14:00	X Restoran	Öğle yemeği
	14:15-16:00	Uşak Şeker Fabrikası,	Tarihi ve kültürel değerleri gezme, tanıma ve fotoğraf çekme
	16:45:17:45	Clandras Köprüsü, Pepuza Antik Kenti	Kamp kaya tırmanışı ve doğa yürüyüşü yapma, gün doğumu ve gün batımını izleme, doğal manzara seyretme, fotoğraf Çekme, piknik yapma, yöresel yemek ve ürünleri satın alma ve tatma
	18:00-19:00	Dinlenme	
	19:00	X Restoran	Akşam Yemeği
	20:00-23:00	Kayağıl Termal Tesisleri	Kaplıcaya gitme, Piknik yapma, Doğa yürüyüşü yapma
	24:00	X Oteli	Konaklama

Tablo 8’de Uşak İli turizm potansiyeline yönelik iki (2) günlük senaryoya göre; “tur rotası” aşağıdaki şekilde gerçekleştirilebilir.

Birinci Gün Senaryosu

İki günlük tur programının 1. gün senaryosu sabah ve öğleden sonraki tur programının yol güzergahı Harita 2’de gösterilmektedir.

Harita 2: İki Günlük Tur Programının Birinci Gün Yol Haritası (Sabah ve Öğleden Sonra)

Uşak iline gelen misafirler (06:00–06:45) karşılanarak konaklayacakları X oteline girişleri yaptırılır. Odalarına yerleşen misafirler hazır olduklarında 07:00’de kahvaltı için tur otobüsü ile X restoranına alınarak, Uşak yöresine ait gastronomik özellikler taşıyan ürünlerle kahvaltı yaptırılır. Misafirlere kahvaltıda “Tarhana ve Ulubey Döndürmesi” gibi yöreye ait yiyeceklerle köy kahvaltısı şeklinde servis edilir.

Geziye Uşak Arkeoloji müzesini ziyaretle başlanır. Bu müze; Kalkolitik dönemden Bizans döneminin sonuna kadar çeşitli devirlere ait taş eserler, pişmiş toprak eserler, cam eserler, altın ve gümüşten yapılmış çeşitli ziynet eşyaları, bronz eserler, bronz, altın sikkeler ve özellikle “Karun Hazinesinin” sergilendiği bir müze olarak ziyaretçilerin ilgisini çekmektedir. Ziyaretçiler müzedeki arkeolojik eserler hakkında hem bilgi alacaklar, hem de fotoğraf çekme imkanı bulabileceklerdir. Müze gezisi tamamlandıktan sonra, müzenin hemen yanında bulunan tarihi “tren garı” gezilecektir. Buradaki ziyaretlerin arkasından tur otobüsleri ile kent merkezine geçilerek, Germiyanogulları döneminden kalan tarihi “Ulu cami, Burma Cami ve Çakaloz cami” gezilecektir. Bu camiler “tarihi, mimari ve sanat” olarak özellikle cami içinde üç döneme ait çok özel kalem işlemleri ile misafirleri hayran bırakmaktadır. Bu camiler kent merkezinde ve bir birlerine yakın olduğu için grup halinde yürüyerek gezilecektir. Böylece kentin merkezinde misafirlere gezdirilmiş olacaktır. Daha sonra tur otobüsleri ile “Atatürk ve Etnoğrafya Müzesi” ziyaret edilecektir. Bu müzede kurtuluş savaşı zamanında Atatürk’e hem ev sahipliği, yapmış, hem de milli mücadelenin komuta edildiği mekanlardan biri olarak tarihi misyon ve anlamı ile misafirlerin ilgisini çekmektedir.

Kısa bir moladan sonra kent merkezinde öğle yemeği, turistik bir restoranda açık büfe ya da menü şeklinde gerçekleştirilecektir. Öğle yemeğinde Uşak yöresine ait yemek ve tatlılar (Tarhana, Celpleme, Keşkek, Alacatene, Demir tatlısı, Gelin tatlısı) servis edilecektir. Yemek sonrası misafirlerin Türk kahvesi keyfinden sonra öğleden sonraki program için tur otobüslerine hareket edilecektir.

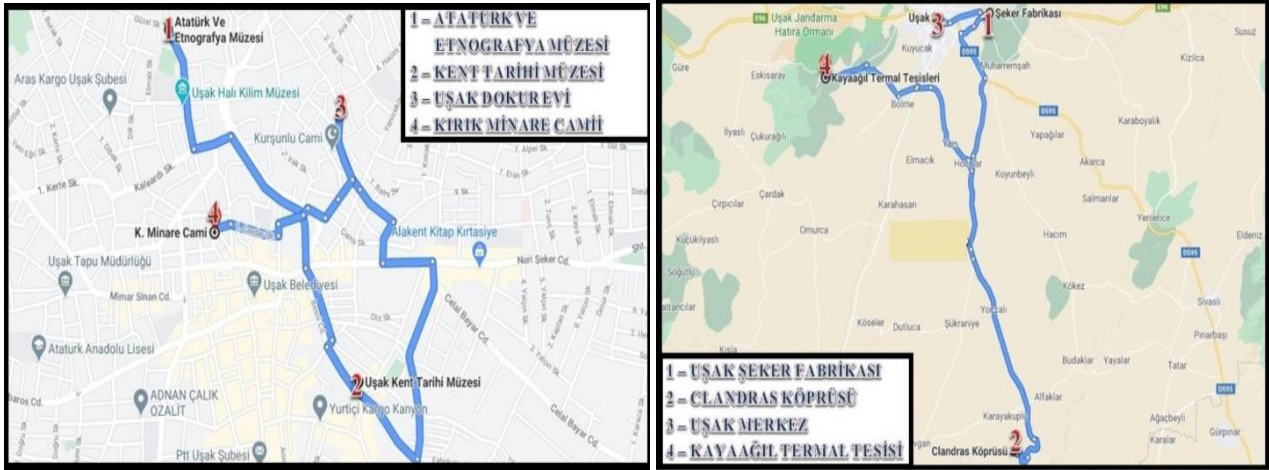
Öğleden sonraki programın ilk ziyaret edilecek turistik mekanı Ulubey kanyonu, daha sonra da Selçuklu döneminden kalma İnay Kervan sarayı ve Blaundus Antik kenti gezilecektir. Ulubey kanyonuna Uşak merkezine 31 km ve 30 dakikalık bir mesafedir. Bu nedenle kanyona ulaşmak için tur servisleri kullanılacaktır. Ulubey kanyonunda antik dönemlere ait su kanalları, kaya mezarları, mağaralar ve Pepouza Antik Kent bulunmaktadır. Son yıllarda yapılan cam teras ile kanyon yerli ve yabancı turistlerin ilgi odağı haline gelmiştir. Kanyonda misafirler fotoğraf çekimi yürüyüş ya da kahve içerken manzarayı seyredebilmektedir.

Kanyon gezisi tamamlandıktan sonra, kısa bir zaman içinde İnay Kervan sarayı ziyaret edilerek, Ulubey’e 13 km uzaklıkta Blaundus antik kentine doğru tur otobüsü ile yola çıkılacaktır. Blaundos, Makedon Krallığı döneminde kurulan antik bir şehir olarak, antik kent derin vadilerle çevrili bir yarımadada kurulmuş ve kalıntılar arasında; “kale, tapınak, tiyatro, stadyum ve kaya mezarları” bulunmaktadır. Antik Kentin günündeki tiyatro kalıntıları ve kaya mezarları yerli ve yabancı turistlerin ilgisini çekmektedir. Özellikle gün doğumu ve güneş batımında antik kent doğal güzelliklerle birlikte misafirlerin ayrılmakta zorlandıkları bir yer özelliği taşımaktadır. Daha sonra misafirlerin akşam yemeğine hazırlık yapmaları için otele geçilecektir. Otelde hazırlık ve kısa bir dinlenmeden sonra akşam yemeği için turistik bir restorana geçilecektir. Akşam yemeği: açık büfe ya da menü şeklinde Uşak yöresine ait yemekler ve tatlılar (Tarhana, Celpleme, Keşkek, Alacatene, demir tatlısı, gelin tatlısı) servis edilecektir. Yemek sonrası Türk kahvesi ile kendine gelen misafirler için son bir sürpriz olarak yaren gecesi programına katılmaları için otelin konferans salonuna geçilecektir.

Uşak’ta yaren geceleri geleneği geçmişte köy odalarında yapılırken, günümüzde konferans salonları ve sahnelere taşınmış ve müzik eşliğinde türkü söyleme ve oyun oynama gibi bir sahne gösterisine dönüşmüştür. Misafirler bu eğlence ile günün tüm yorgunluğunu atarken, gece tamamlanmış olacaktır. Genellikle yaren gece programı sonrasında misafirler serbest bırakılmasına rağmen misafirler gün içerisinde gezip gördükleri yerler ile ilgili bilgiler ve fotoğraflar üzerinde gece geç vakitlere kadar otel lobisinde birbirleri ile paylaşımında bulunmaktadırlar.

İkinci Gün Senaryosu;

İki günlük tur programının 2. gün senaryosu sabah ve öğleden sonraki tur programının yol güzergahı Harita 2’de gösterilmektedir.

Harita 3: İki Günlük İkinci Gün Tur Programı Haritası (Sabah ve Öğleden Sonra)

Uşak iline gelen misafirler (06:00–06:45) karşılanarak konaklayacakları X oteline girişleri yaptırılır. Odalarına yerleşen misafirler hazır olduklarında 07:00’de kahvaltı için tur otobüsü ile X restoranına alınarak, Uşak yöresine ait gastronomik özellikler taşıyan ürünlerle kahvaltı yaptırılır. Misafirlere kahvaltıda “Tarhana ve Ulubey Döndürmesi” gibi yöreye ait yiyeceklerle köy kahvaltısı şeklinde servis edilir.

Geziye Atatürk Etnoğrafya müzesini ziyaretle başlanır. Bu müze şehir içerisinde olmasına karşın zaman kaybetmemek için tur otobüsleri ile müzeye geçilecektir. Bu müzede kurtuluş savaşı zamanında Atatürk’e hem ev sahipliği, yapmış, hem de milli mücadelenin komuta edildiği mekanlardan biri olarak tarihi misyon ve anlamı ile misafirlerin ilgisini çekmektedir.

Atatürk Etnoğrafya müzesi gezildikten sonra tur otobüsleri ile şehir içinde bulunan Kent müzesine geçilecektir. Bu müzede Uşak’ın kronolojik tarihi, coğrafyası, kurtuluş mücadelesi, turizm zenginlikleri, doğal güzellikleri, folklorik değerleri ve turizm potansiyeli sembolleştirilmiştir.. Müze binası 1625 m2 alanda 992 m2 kapalı alana sahip olup, müze kenti aydınlatmak için ilk kez kullanılan elektrik üretim ve dağıtımının yapıldığı bina olarak tarihte yerini almıştır. Müze içerisinde kent tarihini yansıtan bölümler oluşturulmuştur. Ana bina içerisinde; elektrik ve aydınlatma tarihi, maketler (Uşak Garı, Clandras Köprüsü vb.), Atatürk büstü (İtalyan Pietro Canonica tarafından yapılmış), agrandizör, eğitim bölümü, kronoloji bölümü, halı bölümü, Osmanlıca eser ve Türkçe çevirilerin olduğu bölüm, Uşak Şeker fabrikası bölümü, dericilik, dokumacılık bölümü ve günlük yaşam nesne bölümleri bulunmaktadır.

Kent müzesi gezildikten sonra Dokur evine misafirler yürüyerek götürülecektir. Böylece kent içini de görme şansları ve alış veriş yapmaları sağlanmış olacaktır. Dokur evi, Uşak ilinde, yıkılmak üzere olan tarihi evler 180 yıllık tarihi dokusuna uygun olarak tadilat edilerek restorasyona tabi tutularak kültürel mirasımıza kazandırılan yapılarıdır. Dokur evinde 40 adet halı tezgâhı ile tarihi Uşak halıları ile tarihin en eski el sanatlarından olan halı dokumacılığı sanatı bu evler ile yaşatılmaya çalışılmaktadır. Dokur evi sofalı ve misafirlerin ağırlandığı baş odalı şekilde planlanmıştır. İlk dokur evi Uşaklı Okkalar sülalesi tarafından yaptırılmış, sonrasında Tomas ve Dokur ailelerinin mülkiyetine geçmiştir. Okkalar zamanında ev Hafız yetiştirmek amacı ile kullanılmış bir yapı olarak ziyaretçilerin ilgisini çekmektedir. Burada misafirler uşak yöresine ait halı ve kilimler hakkında hem bilgi almakta, hem de bu ürünleri satın alma şansları bulunmaktadır. Buradan ayrıldıktan sonra uşak iline ait küçük ama geçmişi ve işlevi şaşkınlık uyandıran kırık minare yada Kabaklı cami gezilerek, öğle yemeği için ve öğleden sonraki tur programı için hazırlık yapmaları için otele geçilecektir.

Öğle yemeğinde Uşak yöresine ait yemek ve tatlılar (Tarhana, Celpleme, Keşkek, Alactene, Demir tatlısı, Gelin tatlısı) servis edilecektir. Yemek sonrası misafirlerin Türk kahvesi keyfinden sonra öğleden sonraki program için tur otobüslerine hareket edilecektir.

Öğleden sonraki ilk program yol üzerinde bulunan Uşak şeker fabrikası olacaktır. Uşak şeker fabrikası kurtuluş savaşı ve cumhuriyetin ilanından sonra kurulan ilk şeker fabrikası olarak ülke kalkınması ve ekonomisinde önemli bir yeri olan girişimdir. Uşak şeker fabrikası bulunduğu alan itibari ile ağaçlar ve yeşillikler içerisinde, farika üretim tesisleri ve lojmanları ile anıtlar kurulu tarafından tarihi bir değer olarak kayıt altına alınmış bir bölgedir. Öğle yemeği sonrasında misafirlere burada da çay ve kahve ikram edilecektir.

Daha sonra Clandras köprüsüne hareket edilecektir. Bu mesafa 43 km olup, 48 dakika sürmektedir. Clandras köprüsü Frigyalılar döneminden kalma tarihi bir köprüdür. Tarihi köprü yaklaşık 2500 yıl önce Banaz çayı üzerinde inşa edilmiştir. Clandras köprüsü iki yamacın kayaları üzerine oturtulmuştur. Köprü mimarisi ve doğal güzelliği ile fotoğraf çekimi ve yürüyüş alanları ile misafirlerin gün içerisindeki bütün yorgunluklarını alacak güzellikte ve huzur veren bir mekan olarak ziyaretçiler tarafından beğenilmektedir. Clandras köprüsü günün son ziyaret mekanı olarak geride misafirlerin gün batımını kısmen de olsa seyretmeleri ve bütün yorgunluklarını almış olacaktır.

Daha sonra misafirlerin akşam yemeğine hazırlık yapmaları için otele geçilecektir. Otelde hazırlık ve kısa bir dinlenmeden sonra akşam yemeği için turistik bir restorana geçilecektir. Akşam yemeği: açık büfe ya da menü şeklinde Uşak yöresine ait yemekler ve tatlılar (Tarhana, Celpleme, Keşkek, Alacatene, demir tatlısı, gelin tatlısı) servis edilecektir. Yemek sonrası Türk kahvesi ile kendine gelen misafirler için son bir sürpriz olarak yaren gecesi programına katılmaları için otelin konferans salonuna geçilecektir

Yemek sonrasında Uşak ilinin sağlık ve termal turizmüne önemli bir katkı sunan Kayağıl termal tesislerine gidilecektir. Bu termal tesis Uşak kent merkezine 13 km uzaklıkta olup, 22 dakika sürdüğü için tur otobüsü ile gidilecektir. Burada misafirler Kayağıl termal tesisinde açık ve kapalı termal havuzu, Türk hamam, sauna, buhar odası, tuz odası, açık yüzme havuzu ve aqua parkında günün bütün yorgunluğunu atmaları ve rahatlamaları sağlanacaktır. Sonra misafirler termal tesisin cafe restoranında günün yorgunluğu ve gün içerisinde yaşananların neşe ile anlatılıp paylaşıldığı bir çay ve kahve ortamı ile buluşturulacaktır. Gecenin sonunda misafirler dinlenmesi için otellerine bırakılacaktır.

3.7.3. Üç Günlük Tur Rotaları

Üç günlük tur rotası; amacı, süresi ve ziyaret alanlarına göre aşağıdaki şekildedir.

Tablo 9: Uşak İli Turizm Potansiyeline Yönelik Üç (3) Günlük Senaryo

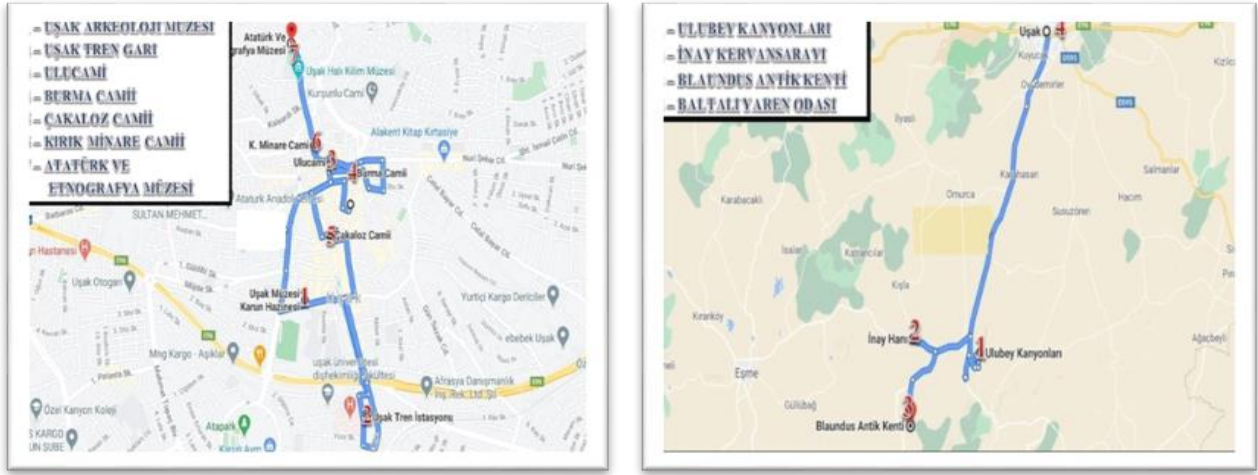
3 GÜNLÜK TUR PROGRAMI			
	SAATLER	GEZİ ALANLARI	ETKİNLİK
1. Gün	06:00- 06:30	X Otel	Otelden Giriş ve Çıkış
	07:00	X Restoran	Kahvaltı
	08:30 - 10:00	Arkeoloji Müzesi, Tren Garı	Tarihi ve kültürel değerleri gezme, tanıma ve fotoğraf çekme
	10:15-11:45	Ulu Cami, Burma Cami, Çakaloz Cami	Tarihi ve kültürel değerleri gezme, tanıma ve fotoğraf çekme
	11:45-12:30	Dinlenme	
	12:45-14:00	X Restoran	Öğle yemeği
	14:15-15:45	Ulubey Kanyonu	Kamp kaya tırmanışı ve doğa yürüyüşü yapma, gün doğumu ve gün batımını izleme, doğal manzara seyretme, fotoğraf Çekme, piknik yapma, yöresel yemek ve ürünleri satın alma ve tatma
	16:15:17:30	Blaundus Antik Kenti	Tarihi ve kültürel değerleri gezme, tanıma ve fotoğraf çekme
	18:00-19:00	Dinlenme	
	19:00	X Restoran	Akşam Yemeği
	20:00-23:00	Yaren Gecesi Programı	
	24:00	X Otel	Konaklama
2. Gün	06:00- 06:30	X Otel	Otelden Giriş ve Çıkış
	07:00	X Restoran	Kahvaltı
	08:30 - 10:00	Atatürk ve Etnoğrafya Müzesi	Tarihi ve kültürel değerleri gezme, tanıma ve fotoğraf çekme
	10:15-11:45	Kent Tarihi Müzesi,	Tarihi ve kültürel değerleri gezme, tanıma ve fotoğraf çekme
	11:45-12:30	Dinlenme	
	12:45-14:00	X Restoran	Öğle yemeği
	14:15-16:00	Clandras Köprüsü	Kamp kaya tırmanışı ve doğa yürüyüşü yapma, gün doğumu ve gün batımını izleme, doğal manzara seyretme, fotoğraf Çekme, piknik yapma, yöresel yemek ve ürünleri satın alma ve tatma
	16:45:17:45	Uşak Şeker Fabrikası	Tarihi ve kültürel değerleri gezme, tanıma ve fotoğraf çekme
	18:00-19:00	Dinlenme	
	19:00	X Restoran	Akşam Yemeği
	20:00-23:00	Kayağıl Termal Tesisleri	Kaplıca gitme, Piknik yapma, Doğa yürüyüşü yapma
	24:00	X Otel	Konaklama
3. Gün	06:00- 06:30	X Otel	Otelden Giriş ve Çıkış
	07:00	X Restoran	Kahvaltı
	08:30 - 10:00	Hacım Sultan Türbesi,	Tarihi ve kültürel değerleri gezme, tanıma ve fotoğraf çekme

10:15-11:45	Uşak Bedesteni, Dokur Evi, Kırık Minare	Tarihi ve kültürel değerleri gezme, tanıma ve fotoğraf çekme
11:45-12:30	Dinlenme	
12:45-14:00	X Restoran	Öğle yemeği
14:15-16:00	Taşyaran Vadisi	Kamp kaya tırmanışı ve doğa yürüyüşü yapma, gün doğumu ve gün batımını izleme, doğal manzara seyretme, fotoğraf çekme, piknik yapma, yöresel yemek ve ürünleri satın alma ve tatma
16:45-17:45	Cirit Oyunu Seyretme	Tarihi ve kültürel değerleri gezme, tanıma ve fotoğraf çekme
18:00-19:00	Dinlenme	
19:00	X Restoran	Akşam Yemeği
20:00-23:00	Hamamboğazı Termal Tesisleri	Kaplıcaya gitme, Piknik yapma, Doğa yürüyüşü yapma
24:00	X Otel	Konaklama

Tablo 9’da Uşak İli turizm potansiyeline yönelik iki (3) günlük senaryoya göre; “tur rotası” aşağıdaki şekilde gerçekleştirilebilir.

Birinci Gün Senaryosu

Üç günlük tur programının 1. gün senaryosu sabah ve öğleden sonraki tur programının yol güzergahı Harita 4’de gösterilmektedir.

Harita 4: Üç Günlük Tur Programının Birinci Gün Yol Haritası (Sabah ve Öğleden Sonra)

Birinci Gün Senaryosu;

Uşak iline gelen misafirler (06:00–06:45) karşılanarak konaklayacakları X oteline girişleri yaptırılır. Odalarına yerleşen misafirler hazır olduklarında 07:00’de kahvaltı için tur otobüsü ile X restoranına alınarak, Uşak yöresine ait gastronomik özellikler taşıyan ürünlerle kahvaltı yaptırılır. Misafirlere kahvaltıda “Tarhana ve Ulubey Döndürmesi” gibi yöreye ait yiyeceklerle köy kahvaltısı şeklinde servis edilir.

Geziye Uşak Arkeoloji müzesini ziyaretle başlanır. Bu müze; Kalkolitik dönemden Bizans döneminin sonuna kadar çeşitli devirlere ait taş eserler, pişmiş toprak eserler, cam eserler, altın ve gümüşten yapılmış çeşitli ziynet eşyaları, bronz eserler, bronz, altın sikkeler ve özellikle “Karun Hazinesinin” sergilendiği bir müze olarak ziyaretçilerin ilgisini çekmektedir. Ziyaretçiler müzedeki arkeolojik eserler hakkında hem bilgi alacaklar, hem de fotoğraf çekme imkanı bulabileceklerdir. Müze gezisi tamamlandıktan sonra, müzenin hemen yanında bulunan tarihi “tren garı” gezilecektir. Buradaki ziyaretlerin arkasından tur otobüsleri ile kent merkezine geçilerek, Germiyanogulları döneminden kalan tarihi “Ulu cami, Burma Cami, Çakaloz ve Kırık minare olarak bilinen Kabaklarlı cami” gezilecektir. Bu camiler “tarihi, mimari ve sanat” olarak özellikle cami içinde üç döneme ait çok özel kalem işlemleri ile misafirleri hayran bırakmaktadır. Bu camiler kent merkezinde ve bir birlerine yakın olduğu için grup halinde yürüyerek gezilecektir. Böylece kentin merkezinde misafirlere gezdirilmiş olacaktır. Daha sonra tur otobüsleri ile “Atatürk ve Etnoğrafya Müzesi” ziyaret edilecektir. Bu müzede kurtuluş savaşı zamanında Atatürk’e hem ev sahipliği, yapmış, hem de milli mücadelenin komuta edildiği mekanlardan biri olarak tarihi misyon ve anlamı ile misafirlerin ilgisini çekmektedir.

Kısa bir moladan sonra kent merkezinde öğle yemeği, turistik bir restoranda açık büfe ya da menü şeklinde gerçekleştirilecektir. Öğle yemeğinde Uşak yöresine ait yemek ve tatlılar (Tarhana, Celpleme, Keşkek, Alacatene, Demir tatlısı, Gelin tatlısı) servis edilecektir. Yemek sonrası misafirlerin Türk kahvesi keyfinden sonra öğleden sonraki program için tur otobüslerine hareket edilecektir.

Öğleden sonraki programın ilk ziyaret edilecek turistik mekanını Ulubey kanyonu, daha sonra da Selçuklu döneminden kalma İnay Kervan sarayı ve Blaundus Antik kenti gezilecektir. Ulubey kanyonuna Uşak merkezine 31 km ve 30 dakikalık bir mesafedir. Bu nedenle kanyona ulaşmak için tur servisleri kullanılacaktır. Ulubey kanyonunda antik dönemlere ait su kanalları, kaya mezarları, mağaralar ve Pepouza Antik Kent bulunmaktadır. Son yıllarda yapılan cam teras ile kanyon yerli ve yabancı turistlerin ilgi odağı haline gelmiştir. Kanyonda misafirler fotoğraf çekimi yürüyüş ya da kahve içerken manzarayı seyredebilmektedir. Kanyon gezisi tamamlandıktan sonra, kısa bir zaman içinde İnay Kervan sarayı ziyaret edilerek, Ulubey'e 13 km uzaklıkta Blaundus antik kentine doğru tur otobüsü ile yola çıkılacaktır. Blaundos, Makedon Krallığı döneminde kurulan antik bir şehir olarak, antik kent derin vadilerle çevrili bir yarımada kurulmuş ve kalıntılar arasında; "kale, tapınak, tiyatro, stadyum ve kaya mezarları" bulunmaktadır. Antik Kentin güneyindeki tiyatro kalıntıları ve kaya mezarları yerli ve yabancı turistlerin ilgisini çekmektedir. Özellikle gün doğumu ve güneş batımında antik kent doğal güzelliklerle birlikte misafirlerin ayrılmakta zorlandıkları bir yer özelliği taşımaktadır.

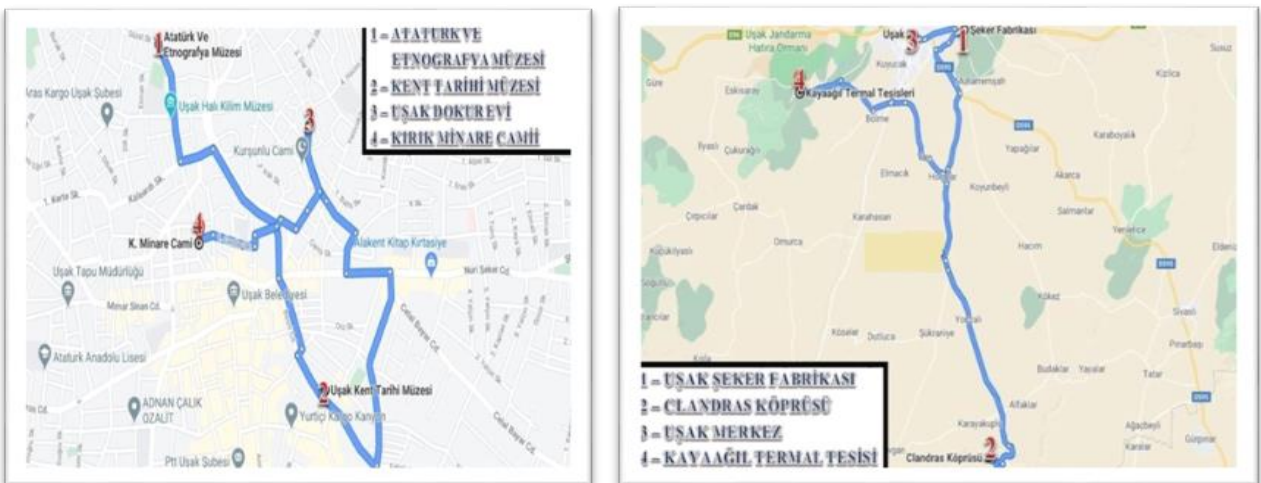
Daha sonra Blaundus antik kentten Clandras köprüsüne hareket edilecektir. Bu mesafa 43 km olup, 48 dakika sürmektedir. Clandras köprüsü Frigyalılar döneminden kalma tarihi bir köprüdür. Tarihi köprü yaklaşık 2500 yıl önce Banaz çayı üzerinde inşa edilmiştir. Clandras köprüsü iki yamacın kayaları üzerine oturtulmuştur. Köprü mimarisi ve doğal güzelliği ile fotoğraf çekimi ve yürüyüş alanları ile misafirlerin gün içerisindeki bütün yoğunluklarını alacak güzellikte ve huzur veren bir mekan olarak ziyaretçiler tarafından beğenilmektedir. Clandras köprüsü günün son ziyaret mekanı olarak geride misafirlerin gün batımını kısmen de olsa seyretmeleri ve bütün yorgunluklarını almış olacaktır.

Sonra misafirlerin akşam yemeğine hazırlık yapmaları için otele geçilecektir. Otelde hazırlık ve kısa bir dinlenmeden sonra akşam yemeği için turistik bir restorana geçilecektir. Akşam yemeği: açık büfe ya da menü şeklinde Uşak yöresine ait yemekler ve tatlılar (Tarhana, Celpleme, Keşkek, Alacatene, demir tatlısı, gelin tatlısı) servis edilecektir. Yemek sonrası Türk kahvesi ile kendine gelen misafirler için son bir sürpriz olarak yaren gecesi programına katılmaları için otelin konferans salonuna geçilecektir.

Uşak'ta yaren geceleri geleneği geçmişte köy odalarında yapılırken, günümüzde konferans salonları ve sahnelere taşınmış ve müzik eşliğinde türkü söyleme ve oyun oynama gibi bir sahne gösterisine dönüşmüştür. Misafirler bu eğlence ile günün tüm yorgunluğunu atarken, gece tamamlanmış olacaktır. Genellikle yaren gece programı sonrasında misafirler serbest bırakılmasına rağmen misafirler gün içerisinde gezip gördükleri yerler ile ilgili bilgiler ve fotoğraflar üzerinde gece geç vakitlere kadar otel lobisinde birbirleri ile paylaşımında bulunmaktadırlar.

İkinci Gün Senaryosu;

Üç günlük tur programının 2. gün senaryosu sabah ve öğleden sonraki tur programının yol güzergahı Harita 5'de gösterilmektedir.

Harita 5: Üç Günlük Tur Programının İkinci Gün Yol Haritası (Sabah ve Öğleden Sonra)

Uşak iline gelen misafirler (06:00–06:45) karşılanarak konaklayacakları X oteline girişleri yaptırılır. Odalarına yerleşen misafirler hazır olduklarında 07:00’de kahvaltı için tur otobüsü ile X restoranına alınarak, Uşak yöresine ait gastronomik özellikler taşıyan ürünlerle kahvaltı yaptırılır. Misafirlere kahvaltıda “Tarhana ve Ulubey Döndürmesi” gibi yöreye ait yiyeceklerle köy kahvaltısı şeklinde servis edilir.

Geziye Atatürk Etnografya müzesini ziyaretle başlanır. Bu müze şehir içerisinde olmasına karşın zaman kaybetmemek için tur otobüsleri ile müzeye geçilecektir. Bu müzede kurtuluş savaşı zamanında Atatürk’e hem ev sahipliği, yapmış, hem de milli mücadelenin komuta edildiği mekanlardan biri olarak tarihi misyon ve anlamı ile misafirlerin ilgisini çekmektedir.

Atatürk Etnografya müzesi gezildikten sonra tur otobüsleri ile şehir içinde bulunan Kent müzesine geçilecektir. Bu müzede Uşak’ın kronolojik tarihi, coğrafyası, kurtuluş mücadelesi, turizm zenginlikleri, doğal güzellikleri, folklorik değerleri ve turizm potansiyeli sembolleştirilmiştir. Müze içerisinde kent tarihini yansıtan bölümler; elektrik ve aydınlatma tarihi, maketler (Uşak Garı, Clandras Köprüsü vb.), Atatürk büstü (İtalyan Pietro Canonica tarafından yapılmış), agrandizör, eğitim bölümü, kronoloji bölümü, halı bölümü, Osmanlıca eser ve Türkçe çevirilerin olduğu bölüm, Uşak Şeker fabrikası, dericilik, dokumacılık ve günlük yaşam nesne bölümleri bulunmaktadır.

Öğle yemeğinde Uşak yöresine ait yemek ve tatlılar (Tarhana, Celpleme, Keşkek, Alacatene, Demir tatlısı, Gelin tatlısı) servis edilecektir. Yemek sonrası misafirlerin Türk kahvesi keyfinden sonra öğleden sonraki program için tur otobüslerine hareket edilecektir.

Öğleden sonraki ilk program yol üzerinde bulunan Uşak şeker fabrikası olacaktır. Uşak şeker fabrikası kurtuluş savaşı ve cumhuriyetin ilanından sonra kurulan ilk şeker fabrikası olarak ülke kalkınması ve ekonomisinde önemli bir yeri olan girişimdir. Uşak şeker fabrikası bulunduğu alan itibari ile ağaçlar ve yeşillikler içerisinde, farika üretim tesisleri ve lojmanları ile anıtlar kurulu tarafından tarihi bir değer olarak kayıt altına alınmış bir bölgedir. Öğle yemeği sonrasında misafirlere burada da çay ve kahve ikram edilecektir.

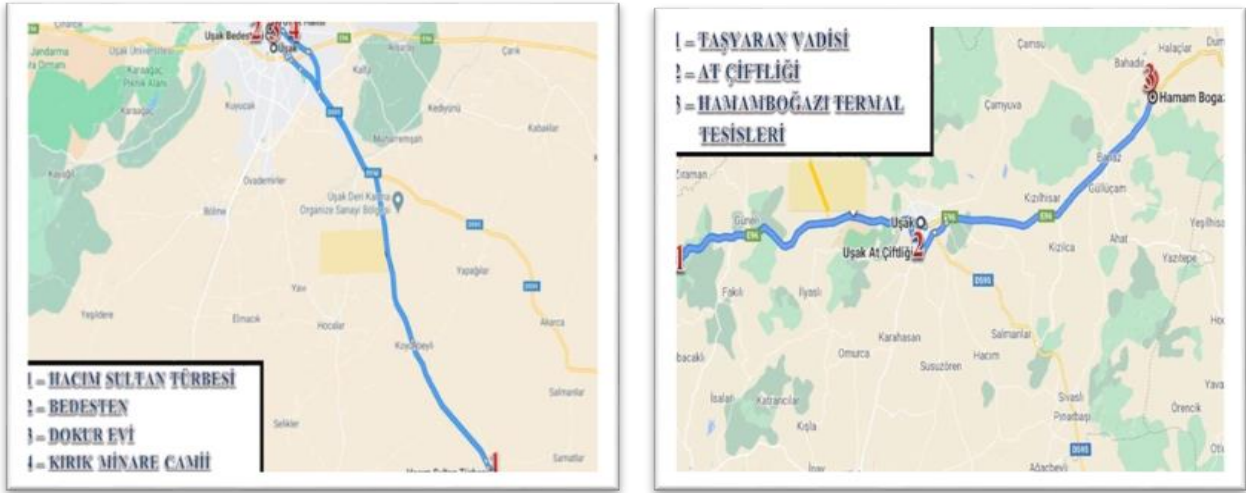
Daha sonra Clandras köprüsüne hareket edilecektir. Bu mesafa 43 km olup, 48 dakika sürmektedir. Clandras köprüsü Frigyalılar döneminden kalma tarihi bir köprüdür. Tarihi köprü yaklaşık 2500 yıl önce Banaz çayı üzerinde inşa edilmiştir. Clandras köprüsü iki yamacın kayaları üzerine oturtulmuştur. Köprü mimarisi ve doğal güzelliği ile fotoğraf çekimi ve yürüyüş alanları ile misafirlerin gün içerisindeki bütün yoğunluklarını alacak güzellikte ve huzur veren bir mekan olarak ziyaretçiler tarafından beğenilmektedir. Clandras köprüsü günün son ziyaret mekanı olarak geride misafirlerin gün batımını kısmen de olsa seyretmeleri ve bütün yorgunluklarını almış olacaktır.

Sonra misafirlerin akşam yemeğine hazırlık yapmaları için otele geçilecektir. Otelde hazırlık ve kısa bir dinlenmeden sonra akşam yemeği için turistik bir restorana geçilecektir. Akşam yemeği: açık büfe ya da menü şeklinde Uşak yöresine ait yemekler ve tatlılar (Tarhana, Celpleme, Keşkek, Alacatene, demir tatlısı, gelin tatlısı) servis edilecektir. Yemek sonrası Türk kahvesi ile kendine gelen misafirler için son bir sürpriz olarak yaren gecesi programına katılmaları için otelin konferans salonuna geçilecektir

Yemek sonrasında Uşak ilinin sağlık ve termal turizmine önemli bir katkı sunan Kayaağıl termal tesislerine gidilecektir. Bu termal tesis Uşak kent merkezine 13 km uzaklıkta olup, 22 dakika sürdüğü için tur otobüsü ile gidilecektir. Burada misafirler Kayaağıl termal tesisinde açık ve kapalı termal havuzu, Türk hamam, sauna, buhar odası, tuz odası, açık yüzme havuzu ve aqua parkında günün bütün yorgunluğunu atmaları ve rahatlamaları sağlanacaktır. Sonra misafirler termal tesisin cafe restoranında günün yorgunluğu ve gün içerisinde yaşananların neşe ile anlatılıp paylaşıldığı bir çay ve kahve ortamı ile buluşturulacaktır. Gecenin sonunda misafirler dinlenmesi için otellerine bırakılacaktır.

Üçüncü Gün Senaryosu;

Üç günlük tur programının 3. gün senaryosu sabah ve öğleden sonraki tur programının yol güzergahı Harita 6’da gösterilmektedir.

Harita 6: Üç Günlük Tur Programının Üçüncü Gün Yol Haritası (Sabah ve Öğleden Sonra)

Uşak iline gelen misafirler (06:00–06:45) karşılanarak konaklayacakları X oteline girişleri yaptırılır. Odalarına yerleşen misafirler hazır olduklarında 07:00’de kahvaltı için tur otobüsü ile X restoranına alınarak, Uşak yöresine ait gastronomik özellikler taşıyan ürünlerle kahvaltı yaptırılır. Misafirlere kahvaltıda “Tarhana ve Ulubey Döndürmesi” gibi yöreye ait yiyeceklerle köy kahvaltısı şeklinde servis edilir.

Geziye Atatürk Hacım Sulta türbesi ile başlanacaktır. Tur otobüsleri ile türbe kent merkezine 9 km olup, 10 dakika sürmektedir. Hacım Sultan türbesi, H.721/ M.1321 tarihinde Germiyanoglu I. Yakup Bey tarafından yaptırılmıştır. Hacım Sultan Uşak’ta en eski Bektaşî türbesi olarak bilinmektedir. Germiyanogulları döneminde inşa edilen türbe Osmanlılar döneminde de bölge varlığını devam ettirmiştir. Türbenin bahçe girişinde, sağ tarafta kitâbesi (H. 1300/M.1882-1883) bulunan bir çeşme bulunmaktadır. Günümüzde türbede Hacı Bektaş’ın Hacım Sultan’a verdiği “bâtin kılıcı” yerine sembolik bir demir kılıç asılmıştır. Türbe içinde bir sanduka yer almaktadır. Türbede sandukanın altında Hacım Sultana ait asıl mezarın bulunduğu yerden “Çile Tepesi” diye adlandırılan bölüme geçilen gizli bir tünel bulunmaktadır. Bütün bunlar anlatılınca türbe mistik ve manevi atmosferi ile misafirleri kendine hayran bırakmaktadır.

Sonra kent merkezinde bulunan Uşak bedesteni, dokur evi ve kırık minare gezilecektir. Bedesten kent merkezinde Mende pazarı mevkiinde bulunmaktadır. Bedesten İtalyan bir mimar tarafından 1901’de yapılmıştır. Bina iki katlı ve taş yapılı olup, 1980’li yıllarda yeniden restore edilmiştir. Yapı kot farkından dolayı güney cepheden üç katlı görünmektedir. Bu cephede girişin sağ ve sol tarafında dükkânlar bulunmaktadır. Giriş katın koridorunda iki tarafa sıralanmış dükkânlar vardır. Girişin doğusundaki üst kata çıkılan merdiven bulunmaktadır. Yine girişin dışında kaideli ve gömme sütunlar vardır. Giriş katında olduğu gibi ikinci katın iki tarafında da dükkânlar bulunmaktadır. Bedestenin kuzey cephedeki girişi güneydeki ile karşılıklı olarak planlanmıştır. Üst kata çıkılan merdiven kapısı kemerlidir. Bedestenin kemer kilit taşları kenger yaprak motifi ile süslenmiştir. Binanın üst kat balkonunda “S” kıvrımlı konsollar bulunmaktadır. Bedesten balkon kemer köşelikleri demirden kıvrık dallı bitkisel süslemelerle kaplıdır.

Yine Dokur evine misafirler yürüyerek götürülecektir. Böylece kent içini de görme şansları yakalayarak kente ait ürün ve yöresel tatlar için alışveriş yapma imkanı bulacaklardır. Dokur evi, Uşak ilinde, yıkılmak üzere olan tarihi evler 180 yıllık tarihi dokusuna uygun olarak tadilat edilerek restorasyona tabi tutularak kültürel mirasımıza kazandırılan yapılarıdır. Dokur evinde 40 adet halı tezgâhı ile tarihi Uşak halıları ile tarihin en eski el sanatlarından olan halı dokumacılığı sanatı bu evler ile yaşatılmaya çalışılmaktadır. Dokur evi sofalı ve misafirlerin ağırlandığı baş odalı şekilde planlanmıştır. İlk dokur evi Uşaklı Okkalar sülalesi tarafından yaptırılmış, sonrasında Tomas ve Dokur ailelerinin mülkiyetine geçmiştir. Okkalar zamanında ev Hafız yetiştirmek amacı ile kullanılmış bir yapı olarak ziyaretçilerin ilgisini çekmektedir. Burada misafirler uşak yöresine ait halı ve kilimler hakkında hem bilgi almakta, hem de bu ürünleri satın alma şansları bulunmaktadır. Buradan ayrıldıktan sonra uşak iline ait küçük ama geçmişi ve işlevi şaşkınlık uyandıran kırık minare yada Kabaklı cami gezilerek, öğle yemeği için ve öğleden sonraki tur programı için hazırlık yapmaları için otele geçilecektir.

Öğle yemeğinde Uşak yöresine ait yemek ve tatlılar (Tarhana, Celpleme, Keşkek, Alacatene, Demir tatlısı, Gelin tatlısı) servis edilecektir. Yemek sonrası misafirlerin Türk kahvesi keyfinden sonra öğleden sonraki program için tur otobüslerine hareket edilecektir.

Öğleden sonraki gezinin ilk durağı Taşyaran vadisi olacaktır. Taşyaran vadisi kent merkezine 49 km. olup tur otobüsleri ile 45 dakika sürmektedir. Otobüslerle bölgeye ulaştıktan sonra vadiye ulaşmak için 10 dakika yürümek gerekmektedir. Ağçlar içerisinde bu yürüyüş sırasında misafirlere vadi ile ilgili verilen bilgiler onları daha çok heyecanlandırmakta ve merak uyandırmaktadır.

Vadi doğal bir mucize olarak görenleri hayrete düşürmektedir. İmren deresindeki sert kayalar; su, rüzgâr ve tektonik hareketler sonucu bin yıllardır aşındırılmasıyla oluşmuş doğal bir kanyon oluşturmuştur. Taşyaran Vadisi; Gediz Havzası içerisinde bulunan Hamam Çayı ya da İmren Deresinde Menderes boğazında yer almaktadır. Boğazda beyaz, turuncu ve kıvılcı çalan kayalıklar su, rüzgâr ve tektonik hareketlerle zamanla aşınarak girintili ve çıkıntılı olarak şekillenmiştir. Su, vadideki kayaları yararak bir kanyon oluşturmuştur Taşyaran vadisinde; 2 bin 500 metre uzunluğunda bir yürüyüş güzergahı bulunmaktadır. Vadiye inmek için doğal yapıya uygun taş merdivenler vardır. Vadiye özgü bitki örtüsü ve jeolojik oluşumlar yerli ve yabancı turistlerin ilgisini çekebilecek niteliklere sahiptir. Misafirler bu alanların tadını çıkartırken bir taraftan da bu güzellikleri kayıt altına almak için fotoğraf çekmek istemektedirler

Taşyaran vadisi gezildikten sonra misafirler Uşak ilinin sembolü haline gelen ata sporu cirit oyun alınına götürülecektir. Cirit, at üzerinde oynanan bir takım oyunudur. At üzerinde oynanan oyun iki takımın birbirine galip gelmek amacı ile oynanan ve kuralları olan bir spordur. Genellikle Kars, Uşak ve Erzurum yörelerinde oynanmaktadır. Geleneksel olarak Cirit düğünlerde ve bayramlarda oynanan bir olmasına rağmen bugün düzenli bir şekilde oynanmaktadır. Kaynaklarda Cirit ya da Çavgan, Anadolu 'da yüzyıllardan beri oynanan bir ata sporudur. Oyunun Anadolu'da ilk oynanması Alparslan'la başlamıştır. Daha sonra bazı Arap ve Avrupa ülkelerinde de oynanmıştır. 16. yüzyılda Cirit'i Osmanlılar savaş oyunu olarak kabul edilmişlerdir. Özellikle 19. yüzyılda Osmanlıların saraylarında en büyük gösteri sporu ve oyununa dönüşmüştür.

Buradaki oyunlar ilgi ve korku ile izlendikten sonra misafirlerin akşam yemeğine hazırlık yapmaları için otele geçilecektir. Otelde hazırlık ve kısa bir dinlenmeden sonra akşam yemeği için turistik bir restorana geçilecektir. Akşam yemeği: açık büfe ya da menü şeklinde Uşak yöresine ait yemekler ve tatlılar (Tarhana, Celpleme, Keşkek, Alacatene, demir tatlısı, gelin tatlısı) servis edilecektir. Yemek sonrası Türk kahvesi orman içerisinde bulunan Hamamboğazı termal tesislerinde içilecek ve termal şifalı suların keyfi çıkarılacaktır.

Bu termal tesis Uşak kent merkezine 43 km uzaklıkta olup, 45 dakika sürdüğü için tur otobüsü ile gidilecektir. Burada misafirler Hamamboğazı termal tesisinde açık ve kapalı termal havuzu, Türk hamam, sauna, buhar odası, tuz odası, açık yüzme havuzu ve aqua parkında günün bütün yorgunluğunu atmaları ve rahatlamaları sağlanacaktır. Sonra misafirler termal tesisin cafe restoranında günün yorgunluğu ve gün içerisinde yaşananların neşe ile anlatılıp paylaşıldığı bir çay ve kahve ortamı ile buluşturulacaktır. Gecenin sonunda misafirler dinlenmesi için otellerine bırakılacaktır.

4. SONUÇ ve ÖNERİLER

Kentlin turizm potansiyelini değerlendirmeye yönelik plan ve programlara yeterince önem verilmemesi, yetersiz tesis ve tanıtım gibi nedenlerle kentlin turizm potansiyeli yeterince değerlendirilememiştir. Bu bağlamda mevcut tarihi ve kültürel mirasın değerlendirilmesi için kente yönelik turizm potansiyelinin belirlenmesi ve bunlara yönelik senaryoların oluşturulması bölgeye ziyarette gelecek olan turist sayısını önemli ölçüde etkileyecektir. Bu çerçevede gerçekleştirilecek olan çalışmalar kente ait turizm potansiyelini hem destekleyecek, hem de alternatif turizm alanlarının açılmasını sağlayacaktır.

Bu çalışmada; kente yönelik alternatif turizm senaryoları oluşturulurken kente gelen turistlerin memnun kalabilmesi için yapılması gereken etkinlikler çıkartılarak, potansiyel turist sayısını arttırmaya yönelik olanaklar araştırılmıştır. Bu bağlamda uşak ilinin turizm potansiyelini belirlemeye yönelik olarak kentlin turizm bileşenleri tespit edilmeye çalışılmıştır. Ayrıca uşak kent turizm için oluşturulacak turizm senaryosu için hangi faaliyetlerin geliştirilebileceği ve kentlin karakteristik özellikleri ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Araştırmaya yönelik katılımcılar yapılan görüşmelerde ortaya çıkan sonuçlar;

- ✓ Araştırmada kentlin “tarih, kültür, doğa, termal ve gastronomi” değerlerinin öne çıktığı görülmüştür. Doğa turizminde; Clandras köprüsü, Ulubey Kanyonu ve Taşyaran vadisi” öne çıkmaktadır.
- ✓ Uşak iline yönelik tanıtım faaliyetleri; daha çok sanal olarak ve sosyal medya aracılığı ile gerçekleştirilmeye çalışıldığı görülmektedir. Ancak bu çalışmalar bireysel ve profesyonellikten uzak ve yetersiz görülmüştür.

- ✓ Kente gelen turistlerde memnuniyet sağlamaya yönelik daha çok kişisel ilgi ve bilgilendirme ortaya çıkmıştır.
- ✓ Uşak ili turizm potansiyeli olarak “Gastronomi” turizmi kapsamında hizmet veren profesyonel bir işletmenin olmadığı görülmüştür. Bu bağlamda gastronomik değer taşıyan bütün yemekleri kapsayan bir restoran bulunamamıştır.
- ✓ Uşak’ta turistlerin ziyaret edecekleri mekanlar ve gastronomik değerler:
- ✓ Ulu Cami, Burma Cami, Çakaloz Cami, Kurşunlu Cami, Karaali cami, Kabaklar Cami (Kırık Minare)
- ✓ Hacım Sultan Türbesi, Ahmed Semerkandî Türbesi, Hacı Ali Türbesi
- ✓ Paşa Hanı (Taşhan), Hacı Gedik Hanı, Uşak Bedesteni, İnay Kervansarayı
- ✓ Arkeoloji, Atatürk ve Etnografya ve Uşak Kent Müzesi, Dokur Konağı, Uşak Tren Garı, Uşak Şeker Fabrikası
- ✓ Clandras Köprüsü, Taşyaran Vadisi, Ulubey Kanyonu ve Anıt Ağaç (Tepelen Çamı)
- ✓ Hamamboğazı, Kayağıl, Örencik Termal Kaplıcaları
- ✓ Akmonia Antik Kenti, Blaundus Antik Kenti, Pepuza Antik Kenti, Sebaste Antik Kenti
- ✓ Cirit, Yaren Geceleri, Halk Oyunları, Eşme Kilim ve Halısı
- ✓ Tarhana, Keşkek, Döndürme, Ebem Köftesi, Alacatene, Biber Aşı, Celpleme, Demir tatlısı, Tahin Helva (Gelin tatlısı)

Genel olarak sonuçları bir bütün olarak aşağıdaki şekilde değerlendirmek mümkündür.

Araştırma kapsamında sektörle ilgili kuruluşlarla yapılan görüşmeler sonrasında Uşak ilinin turizm potansiyelini geliştirmeye yönelik öne çıkarılacak turistik değerler ortaya çıkartılmıştır. Bu bağlamda oluşturulan bir, iki ve üç günlük senaryolarda kentin turizm potansiyelini geliştirmeye yönelik önemli ipuçları ortaya çıkmaktadır.

Uşak ilinin turizm potansiyelini geliştirmeye yönelik oluşturulacak senaryolarda kentin turizm değerlerinin bir bütün olarak değerlendirilmesi gerektiğini belirtmektedir. Ancak kentin kimliğini öne çıkartabilecek turizm değerlerinin de öne çıkartılması gerektiğini ifade etmektedirler. Bu bağlamda; doğal turizm kaynakları ile tarihi antik kentlerin öne çıkartılması gerektiği belirtilmektedir. Diğer taraftan; “Clandras köprüsü, Ulubey kanyonu ve Taşyaran vadisi” gibi doğal turizm kaynaklarının, turistik etkinlik olarak hareketlendirilmesi ve çeşitlendirilmesi gerektiği vurgulanmaktadır. Bu bağlamda doğal turizmi “kamp ve balon turizm” etkinlikleri ile çeşitlendirilmesi gerektiği belirtilmektedir. Bu etkinliklerin gerçekleştirilmesi için turizm seyahat acentaları görüşülmesi ve teşvik edilmesi gerektiği ifade edilmektedir.

Çalışma kapsamında elde edilen bulgu ve sonuçlara göre araştırmacı ve uygulayıcılara aşağıdaki öneriler sunulabilir:

- ✓ Kentin turizm potansiyelini geliştirmeye yönelik oluşturulacak senaryolarda kentteki kurumlar arasında koordinasyon ve etkileşim göz önünde bulundurulmalıdır. Kurumların yetki ve sorumluluklarının belirlenmesi yetki karışıklığını önleyerek hızlı, etkili ve doğru kararlar almaya yardımcı olacaktır.
- ✓ Oluşturulacak turizm senaryolarında öncelik kente ait özellik ve öncelikler olmalıdır. Böylece Uşak ilinin markalaşmasına da katkı sağlanmış olacaktır.
- ✓ Senaryolar oluşturulurken, kente yönelik tarihi, kültürel, doğal, termal ve gastronomik turizm değerleri birlikte değerlendirilmelidir.
- ✓ Uşak ilinin turizm potansiyelini geliştirmeye yönelik tanıtım faaliyet ve uygulamalarının yeniden gözden geçirilmesi gerekmektedir. Özellikle sanal ortamda sosyal medyada kentin tanıtımına yönelik uygulamalar çeşitlendirilmelidir.
- ✓ Kentin tanıtımına yönelik görsel ve yazılı broşürler oluşturularak, ulusal ve uluslararası fuarlara katılım sağlanmalıdır.
- ✓ Kentteki mevcut turistik alanlardaki tesis ve olanaklar iyileştirilmelidir. Uşak İl’indeki turistik alanlarda özellikle yeme-içme, eğlence anlamında eksikliklerin olduğu görülmektedir.

- ✓ Uşak ilinin turizm potansiyelini harekete geçirebilmek için Uşak üniversitesindeki bölüm ve akademisyenlerle iletişime geçilip projeler oluşturulmalıdır.
- ✓ Kentte bir turizm danışma ofisinin oluşturulması ve ilin turizm potansiyeli hakkında bilgi sahibi rehberlerin yetiştirilmesi önem arz etmektedir.
- ✓ Kentin turizm potansiyeline yönelik seyahat acentaları ve otel işletmelerinin turistlerin beklentileri doğrultusunda çeşitli etkinlikler oluşturmalıdır.
- ✓ Kent turizmine yönelik oluşturulan senaryoların hayata geçirilmesi için seyahat acentaları görüşülerek, anlaşmalar yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Akok, M., (1956). “Uşak Ulu Camii”, Vakıflar Dergisi, Sayı: III, Vakıflar Umum Müdürlüğü Neşriyatı, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara, S. 69-72.
- Alvarez, Maria ve Osmanlı Azad (2012). Turizm Potansiyeli Araştırması, Trakya Kalkınma ajansı,
- Civelek, A. (2010). Turizmin Sosyal Yapıya ve Sosyal Değişmeye Etkileri, *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Dergisi*, 13 (1-2): 331-350
- Çatır, Ozan Ve Karaçor, Musan (2017). Turistik Ürün Çeşitlendirmesi Kapsamında Uşak İlinin Tarihi Ve Kültürel Turizm Potansiyelinin Değerlendirilmesi, *SocialSciencesStudiesJournal*, Vol:3, Issue: 6,Pp.721-725
- Doğanay, Hayati ve Zaman, Serhat (2019). Türkiye Turizm Coğrafyası, 6. Baskı, Pegem Akademi, Ankara.
- EuropeanCommission. (2000). TowardsQuality Urban Tourism, IntegratedQuality Management (IQM) of Urban TouristDestinations, Brussels: EuropeanCommunities Publications.
- Gümüş N. ve Özüpekçe S. (2009). Foça’da Turizmin Ekonomik, Sosyal, Kültürel ve Çevresel Etkilerine Yönelik Yerel Halkın Görüşleri, *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 6 (2): 398-417.
- İçellioğlu, Şarkaya, Cansu (2014). “Kent Turizmi ve Marka Kentler: Turizm Potansiyeli Açısından İstanbul’un Swot Analizi”, *İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Sayı: 2014 / 1, 37-55. 37.
- İnce, K., (2004). Uşak’ta Türk Mimarisi, Fakülte Kitabevi Yayınları, Isparta.
- İpar, M.S. (2011). “Turizmde Destinasyon Markalaşması ve İstanbul Üzerine Bir Uygulama”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Balıkesir.
- Kadem, Erdal (1998). “Safranbolu’nun Turizm Potansiyeli, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Turizm Anabilim Dalı, İstanbul.
- Keyvanoğlu, M., Sezai (2012). Bir Masal Şehriydi Uşak, İzmir.
- Koçan, N. (2011). “Tarihi mekanlarda kültürel dönüşüm: Uşak tarihi tren garı örneği”. *Kastamonu Üniversitesi, Orman Fakültesi Dergisi*, 11(2), 130-137.
- Kozak, N., Kozak, M. A., Kozak, M. (2000). *Genel Turizm, İlkeler-Kavramlar*, Turhan Kitapevi, Ankara.
- Sayan, Y., (1997) .Uşak Evleri, Türk Tarih Kurumu, Ankara
- Uğur, Uğur (2019). “Uşak İli’nin Destinasyon Markalaşma Analizi ve Strateji Önerileri”, *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi* 2019, 3(4): 1178-1193. DOI: 10.26677/TR1010.2019.235
- Usta, Ö. (1993). *Turizm, Altın Kitaplar*, As Matbaa, İstanbul.
- Yıldırım, A Şimşek, H (2011). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri, Seçkin yayıncılık, Ankara.